

Издаје сваке
недеље.

СИОН

ПРЕТПЛАТА СЕ ПЛАЋЕ
НАПРЕД УРЕДНИШТВУ.
УРЕДНИШТВО ЈЕ У БО-
ГОСЛОВИЈИ.

ЗА СВЕ СРПСКЕ КРА-
ЈЕВЕ СТАЈЕ НА ГОД.
60 ГР. ИЛИ 6 ФОР. НА
ПО ГОД. 30 ГР. ИЛИ
3 ФОР. НА ТРИ МЕС.
15 ГР. ИЛИ 1 ФОР. И
50 НОВ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА ОД
НЕРЕДОВНИХ ДОПИС-
НИКА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, ВАСПИТАТЕЉЕ И РОДИТЕЉЕ.

Издаје и уређује проф. БОГОСЛ. АРХИМ. НЕСТОР.

Наше школско-религиозно васпитање.

(СВРШЕТАК).

III.

Прошав кроз овлашно домаће васпитање, а у школи ништа не добивши, млађи нараштај, немајући довољног религиозног ослонца, морао је попузнути у вери, одакле је после као природна последица следовало модерно одрицање Бога и свега што је првено и хришћанско. Поштујући права сваке науке, ми опет неби требали да забатаљујемо ни ону, која нас облагорођава и доводи до познавања себе самога. Научењак, ако нема образовано срце, т. ј. ако му не достаје религиозно васпитање, бадава му је сво знање — сва наука. Дивље дрво, и ако даје плода, опет је горак. С тога се може рећи, да је најобразованији човек онај, који поред светског знања има и најбоље религиозно васпитање. Нужно је дакле, да се у друштву што већма обраћа пажња на васпитање срца, — на веру, која облагорођава ум и душу човека. Ништа тако јако не веже чланове једнога друштва или народа једно за друго као вера, јер она је почетак и свршетак свега рада и живота људског. Без вере је сав наш живот мртвило, и онај

човек, који не мисли о будућности, не живи већ *прежива*. Да је одиста тако, т. ј. да је најобразованији човек уједно и најрелигиознији, најбоље нам сведочи историја. Као нарочити доказ, ми узимамо овде историју (биографију) свију најзнаменитијих астронома, који су свагда, при посматрању небесних тела, — као што Араго прича, — управо „благоговјели“ пред свемоћности Онога, који је све у свету створио и мудро распоредно. Њутон, сматра се у историји као највећи научењак, па и он је писао „истолковање на Апокалипсис.“

Утврдо се може рећи, да се морал у друштву, највише подиже религиозним васпитавањем, а гди њега нема, ту је друштвени развитак у највећем назадку. Историја старог рима и његова пропаст, нарочити је пример у овом погледу. А противно опет њему, — то је данашња православна Русија, која је на темељу вере, као на најпоузданијем фундаменту озидала сву своју прошлост и будућност. С тога је онако славно и одпразновала своју хиљадогодишњицу, као самостална држава.

Свакојако ваља се свима могућим средствима постарати, да се вера и њена наука, као исцељујући балсам, што већма распростре и утврди у нашем друштву, које је канда почело свраћати са пута правог, којим су наши стари срећно ишли и прошли. Утврђењем вере, утврдиће се и морал, а од њега највише зависи сав друштвени развитак — сав живот и будућност српског народа.

С тога је дужност државне власти да у договору са духовном влашћу пре свега:

- 1, Обрати већу пажњу на религиозно васпитање деце и на развитак јавног и домаћег морала у друштву.
- 2, Да се постара о бољем и озбиљнијем предавању науке о вери у свима нашим школама, па да их заведе и онамо, одакле су оне за сада истиснуте, и
- 3, да се на развитак и унапређење црквене књижевности

сти — нарочито школске — обрати особита пажња, јер се до данас на њу ама баш нико није ни освртао.

Да се све ово изврши као што треба, потребно је, да се у министарству просвете одвоје „црквена дела“ од осталих, те да се зна на чисто шта је чије и о чему се ко има старати. Овако сви се старају о свачем, али најмање о црквеним стварима. Кад је могуће имати у министарству финансије бојекаких 4—5 одељака, те неznam: статички, те рударски те економни, који зацело нису ни мало важнији од вере и цркве, онда зашто неби и у министарству просвете имали нарочити одељак, који ће се старати о цркви и њеном напредку у држави. Ја мислим, ово колико је право, толико је и преко пужно, да се што пре оствари. —

За сада оволико, а другом приликом гледаћемо да мало обширније кажемо, о развиту нашег црквено-религиозног живота.

Скитозарнић.

Како је постала и како се развијала Англиканска црква.

(НАСТАВАК).

Сад се стане духовни парламенат јако одупирати тој одлуци државног парламента, али му то ништа не поможе; најзад мораде закону подлећи, и власт краљеву и у црквеним односима као врховну припознавати, одкупљујући од њега своју ограничену власт по кадшто и са 180.000 фунти штерлинга. Но и ово не беше за Хенриха доста, он науми, да и најмањи утицај папин из своје земље истисне, те с тога у Фебруару 1535. год. наговори парламенат, те овај донесе одлуку: којом се проглашује не само Хенрих, но и сви његови наследници, потоњи владоци англиски, за највише главаре црквене у Инглиској, којима и сви приходи, и право раздавања части и чинова црквених припада.

Пошто се манастири највише одушираше овим краљевским изменама, и веома сметаху његовим властољубивим тежњама, онда он одреди једну општу комисију, која ће све манастире и њихова добра прегледати, и о томе му своје извешће поднети. Кад комисија изврши свој рад, и поднесе своје извешће, да је нарочити непоредак у мањим манастирима, и велика злоупотреба у црвеним добрима, онда он усљед овог извешћа, снажном парламентарном одлуком укине све оне манастире, којих годишњи приход испод 200 фун. штер. износи. А кад стадоше калуђери по народу изјављивати своје негодовање против краљевих поступака, и стадоше га бунити и на владу распаљивати, укине он 1540. год. и заоставше богатије манастире, којих је тада преко 650 било, за тим укине и 90 зборних кућа, 2374 задужбине и капеле, и 110 шпитаља, а сва њихна добра узме под своју управу и у своје руке. Овом се одлуком и последњи остаци папског утицаја у Инглиској на свагда укину. Краљевој властољубивости не беше краја; он беше полуга, око које се и племство и јепископи и цео парламенат као махина обрташе. Њега и његове приврженике не покрећаше ни морални ни догматички интереси, но једина лакомот, која је и носила на себи печат владалачке самовоље. О догматичким питањима немачких реформатора није могло тада ни помени бити, јер негдашњу своју мржњу против Лутера и његових посљедовања не хтеде Хенрих још да опозове. Једва је Кранмер могао успети, да један поправљен библијски превод наштампа, проповеди у неколико измени, ову и ону блудњу од отпуштања грехова, или разрешењу од чистиштва исправи, али није имао куд даље, а да не направи неку шарену смесу старога са новом вером. У исто време, појави се учитељ Ламберт у Лондону, који тајну причешћа под обојим видом не признаваше, због чега сам Хенрих издржи суд над њим, и нареди те га жива полако на ватри спотичући изгору. Најзад у ћефу свога самовољства установи неки нови вид вере, који без икаквог затезања сла-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

будућни и поводљиви парламенат прими и усвоји. Тај вид вере јесте тако звани *шест крвавих тачака*: укидање калуђера, безженство свештенства, исповедање на само, тајну службу, причешћивање стварног претварања хљеба и вина у тело и крв Христову, и непречешћивање из путира; уз то се још одлучи: ко би противан био поменутиим тачкама, тај ће се спалити на ватри, или у тамницу вргнути, а његово добро одузеће му се и краљу предати. Шта више, изда још поред поменутих тачака и један молитвеник, који се морао свуда и по краљевском двору и по камерама и по црквама употребљавати.

Народ и свештенство, не моглоше се сада склонити на ове реформе, те с тога се стадоше пунити тамнице побожним расколницима; уводе и шпијуни доносише пакосне и лажне сведоче против најневинијих људи. Католици и протестанти без разлике, стадоше се по пресуди владалачкој сећи, на ватри спаљивати, на комаде растрзавати и у тамнице затварати. Канцлер Морус и Хенрихов учитељ седамдесетогодишњи старац јепископ Фишер, као највећи противници беху без милосрђа на смрт осуђени и свечано погубљени. Деспоцким тежњама немилосрдног Хенриха VIII. не беше краја, хиљадама најневинијих жртава, усљед нове вероисповеди, беше направљено на онај свет.¹⁾

И ако се на први мах чинило, да је на овај начин англиска црква од римске са свим била одцепљена, ипак је то било само у спољности, а никако у самим црковеним догмама; јер док је самовољни и деспоцки монарх англиски живео, протестанство није могло никако чврстог земљишта у англиској захватити. Тек по смрти његовој, под његовим последоватељем Едуардом I, стаде реформација маха узимати. Закон

¹⁾ *Зверска похота*, а никаква друга узвишена цел није подстакнула свирепог Хенрика VIII. да оснује народну самосталну цркву. Хенрик је себи и својим наслеђицима присвојио сва права римских папа у индзској цркви и тако против св. писма себе учинио главаром цркве. Христос је цркви главар, а само су архијереји његови закони намесници на земљи. Уред.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

њим шест кривим тачкама буде укинут, причешћивање под оба вида дозвољено, служба измењена и Кранмерова проповедна књига, као руководство за протестанске беседнике препоручена. Да би се ова нова начела вере обезбедила, од грозећих јој опасности, склоне реформатори а нарочито великаш Варвик младога краља, да уступи престо унуци Хенриховој Јованки Грај, која је била васпитана у новој вери, и тиме да осујете право наследство на престо сестре Едуардове Марије. Марија је била кћи Катаринина и одвећ ватрена католичкиња, те с тога није ни чудо што су реформатори покушавали, да се она престола не докопа. Но при свом њиховом настојавању, Марија по смрти Едуардовој без икаквих сметња ступи на престо 1553. год. Па, као ватрена католичкиња а из мржње према реформаторима, као својим крвним непријатељима, одмах по предузетој влади позове све јепископе, који беху чувени као најбољи браниоци католицизма да дођу у њену земљу; а да би стала на пут ширењу протестанства, приволе превртљиви и малодушни парламенат, те све законе под Едуардом издате односно цркве укине, забрани женитбу свештеницима, уведе опет службу по римокатоличком обреду, и натера преко 1000 ожењених свештеника са женама и децом, да се из земље иселе. Кранмер се стаде томе јако противити, проглашавајући краљичине и парламентарне одлуке за незаконе, због чега 1556 буде погубљен, а тако исто и Јованка Грај, која за краљицу под Едуардом намењена беше. Мало за тим уда се Марија за шпанског краља Филипа II, који такође беше жесток гонилац протестанта. Сада стане Марија још жешће гонити све противнике вере католичке, и напослетку принуди оба дома, да јој мораше поднети молбеницу за повратак на ново у католицизам, као једино спасавајућу веру. Од тога доба стадоше се манастири у англиској на ново подизати, и сваки онај, који се беше томе успротивио, био је погубљен. По једном поверљивом податку, изгорено је за време владе

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.BE

Маријине четири јепископа, 20 свештеника, 8 племића, 84 грађанина, 100 сељака, 80 жена и 4 детета, кром других многобројних душа, што је по тамницама помрло и из земље истерано. Као што се види, Марија је хтела тиранским начином да наново папску власт у енглиској уведе, али она као највећи злотвор свога народа у презирању и освети народњој премину 1558. год.

За Маријом је дошла на престо друга кћи Хенрихова, рођена са Аном Буленом¹⁾, по имену Јелисавета, која је по римској одлуци незаконо са Хенриком рођена. Јелисавета је под Кранмеровим настојавањем у реформаторским начелима однегована. И још за време првих година њене владе, беше задобила велику љубав народњу. Под дугом али сретном владом ове краљице црквени се одношаји, по општој жељи народњој поправе и изравнају. Парламенат јој преда у руке врховну управу над црквом, усљед чега она на ново одлучи енглиску цркву од римске. Да би одржала над црквом у земљи ред и надзор установи један виши духовни суд, који инквизиторском влашћу беше наоружан. И ма да је у начелу била сама противност међу католицизмом и последоватељима Кранмеровим, ипак је она предузела била неки средњи пут, којим је у намери била да партаје сближи и у једну целину споји, што јој и испадне у неколико за руком. Однегована у Кранмеровим начелима, задржи она од католицизма један део спољнег обреда сјајност церемонија и особиту црквену управу *јепископску*, због чега се од ње узакоњена и установљена црква и назове: *јепископална црква*.

Али се сад тек увиде једна тешкоћа, коју Јелисавета није могла предвидети, т. ј. да се две партаје не могу сложити онако, како је она желеда. Протестанти, који су били под пређашњом владом истерани из земље, сад се наново врате у Енглиску, и напојени начелима слободне протестант-

¹⁾ Она је проглашена незаконком кћери Хенрика и за то лишена престононаследства. Овако је био наредно сам Хенрик. Уред.

ске Швајцарске стану се јако противити Кранмеровим реформама, која су по њином појму била ништавна. Они нису желели да остану на по пута између католицизма и протестантства, него су желели, да уведу чисто реформацију, којом се укидају све церемоније, а нарочито власт *језишкоиска* која је јако теретила и свештенство и народ, и тражише, да се првено законодавство преда у руке општинама и синодима.

Што су се више протестанти с претњом опирали установама Јелисаветиним, у толико је више Јелисавета радила, да своју новоустановљену веру утврди и утемељи.¹⁾ С тога тако звани свечани акт и најзад символ од 39. чланака из оба дома духовног суда пзиђе 31 Јануара 1563, којим се закон о јепископалној власти утврђује и ово парламенат доцније потврди. Протестантски свештеници јавно су викали против поменутог акта, због чега их почне инглиска влада затварати, у тамнице осуђивати и из службе их истеривати. Но с овим се ствар није ни у колико учинила бољом, ни гором. Што је влада више протестанте гоцила, то је све већи њин број растао, а у толико јачи отпор био, да је се и сама влада у забуну нашла, не знајући шта да ради јер унутарњи немири стадоше све већма маха узимати, док на послетку не пређоше у кржаве борбе партајиста.

Па као год у Инглиској, исто тако и у Ирској, стаде се увлачити јепископална црква, за време владе јелисаветине, а за време владе Јакова I. при свом отпору народњем ухвати она сталног земљишта. Овај краљ стаде и Шкотима јепископалну цркву наметати, али му не испаде тако за руком као у Ирској, јер његов син Карло I, наклоњен јако католицизму, почне деспотски нападати на протестанте, укинув и саму слободу вероисповеди. Но кад због овог букну буна у земљи,

¹⁾ Тешко вери и цркви, где се догматичне истине и црквени обреди установљују наредбама светских владара и њихових парламената! Верозаконске су секте поцепаде одавно инглиску цркву тако, да многи њени чланови незнају ни главне чланке хришћанске вере! Уред.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

www.unibz.rs

мораде срамно попустити, и жељи народњој удовлетворити. С тим и у Инглиској, усљед непрекидне борбе, добију незадовољници право исповедања своје вере. Али се с овим још није ништа на чисто извело било. Протестантско свештенство изда једну одлуку, којом се јепископска власт увида, шотске саборне одлуке за пуноважне проглашују. Сво свештенство имало је заклетву на ову последњу одлуку да положи. Усљед чега на 1600. свештеника, који не хтеше ову одлуку да приме, беху изагнати из земље, и из службе истерани. Но при свем том жестоки одпор јепископске управе, одбаци протестанског свештенства одредбе. (НАСТАВИТЕ СЕ.)

Б Е С Е Д А ¹⁾

говорена на дан рођења Његове Светлости, књаза Милана М. Обреновића. IV. 10. Аугуста 1874. год.

»Само слога Србина спасава:
Тако Србу пише и на грбу.«

Љубезна браћо!

Скоро пет столећа, како је народ српски злокобним удесом и неслогом на тужном пољу Косову подпао под јарам безбожног Азијата, проводио жалостне и чемерне дане, — дане које је по-вјесница народа србског са гнушањем прибележила, — дане које ће памтити Србство до последњег потомка.

Нечовечно гонење, и страшне муке измишљене од душмана и управљене у главу Србина, пређоше сваку меру трилећа, а особито последњу муку и тиранију у почетку овог века, у овој нашој малој отачбини Србији, пропатише отци и деди наши, — када оно злокобно вожд Карађорђе остави народ и оде под крило туђину, а народ српски остави на плен и грабеж душманину, — Душманској тиранији тада не беше краја. — Светиња народна тада би грозно поругана, чест оваљана, имање пограбљено, крв србска лила се на све стране, — и ако икада, тада душманин наслади срце над бедним народом српским. Но јаук и сузе оставшег без поглавице народа нашег, дозваше Божију правду с неба на неправду и упро-

¹⁾ Говорена у цркви в. Градишкој Милутином Ф. Поповићем свештеником Бикотинским.

паститеља народа српског, издишућег под теретом мука, — Нечувени пуни ужаса догађаји, опраше грехе народа, и милостиви творац са праведног престола свог прекрати једном вапијућу ка небу неправду — И угодно би Богу смиловати се једном на ојаћени народ српски препуњеног трпљења — Угодно би Богу, те је тада у срцу Србије сачувао паметног, јуначног, племенитог и бодрога духа мужа, блаженоупокојеног књаза Милоша Обреновића, кога је Господ одредио, да буде избавитељ народа српског, — вјесник слободе, и покровитељ вере православне. Ето љубазна браћо сретног зачетка, наше данашње славе и слободе. —

После смрти књаза Милоша дође на управу син његов књаз Михаил. Ми сувременци знамо мудру и патриотичну управу блаженоупокојеног књаза Михаила, вавек он мишљаше, о јединству, слави, и широј слободи народа српског. Помоћу Божијом он без праха и крви, из свију погранично важних места у Србији, очисти душмане народње, у којима се беху угњездили. Много се има говорити о делима блаженоупокојеног књаза Михаила, но ми овди немамо ни времена, ни прилике све њих набројавати; суд народње историје одаће му достојну хвалу: та он је и живот свој за србство жртвовао. Шира слобода, просвета, радиност, трговина и слобода јошт заробљеног србства вавек занимаше ум његов, то му морамо признати не само ми, но и остали сувремени свет. Истино просвећен и бодрога духа муж, придоби Србији он овај значај, ког данас код остали Европски држава ужива. Но кад хтеде да крунише дела своја, баш кад хтеде да изврши најдивније дело народње, тада му зли и богомрзки људи одузеше живот! живот, који најдрагоценији беше међу србством, и он паде као мученик за србство. Душмани му одузеше живот, али не његова светла дела. Живот и дела његова вавек ће светлити међу нама, и бити нам путевођа, како у данима напредка, тако и у данима искушења.

По завештању књаза Михаила а једногласној вољи народа српског ступи на престол српски синовац књаза Михаила, млади књаз Милан Обреновић IV, кога рођење данас Србија светкује, и моли Господа Бога, да га сачува здрава и невредима, како би над народом својим свагда милостив отац, а над душманима народа српског неустрашим победитељ био.

И млади књаз Милан, на кога Србство данас са надом на будућност погледа, дали ходи стопама својих стари, нека цени данас србство? у место да се он у овим млађаним годинама одаје уживању, као што то бива код многих владатеља, он пролази стране

и непознате земље, све за благо рода свог, — у место да се одаје сумњи и за живот свој, он ходи и међу заклете душмане своје и народа свог, и ради племенито народње дело! Све споредно он презире, заборавља, а само му пред очима, само му у души лебди напредак народа свог. Заиста је прави потомак Обреновића! — Заиста је србињско срце у грудима његовим! — Заиста Србија гледајући га никад бољег владатеља пожељела није! И хвала Богу на његовом дару! — Но дали он и при најбољој вољи и при неограниченом труду свом, може све тешкоће на овом великом и значајном путу народњем победити сам, — ако му сви ми у помоћ непритечемо, ако му се свагда и у свако доба неодзовемо на реч и миг његов, — ако тога нашег неуморног домаћина од свуда не-обградимо братском љубављу, послушношћу и слогом?

Љубезна браћо! Време је једном а праведно рецимо и признајмо: ово што данас уживамо од кога нама је — та праведни суд божи казнио би нас на веки ако оно одречемо, што коме припада! — Упитајмо се, ко нам је утемељач данашње слободе, — ко нам истиште душмана из земље? — ко нам наоружа земљу? — ко нам прибави потребе за рат, а мудре законе за мир? — Ко заведе просвету? — заштити веру? — обезбеди имање и живот? Обреновићи и нико други! Само племе Обреновића би Богом благословено да се упореди са старим и славним Неманићима. Само племе Обреновића би срећно да буде путовођа опште-народњег напредка, како у рату, тако и у миру.

Искупимо се, љубезна браћо! око нашег младог господара књаза Милана М. Обреновића IV. и будимо му верни, а међу собом сложни. Наде наше на њега господара не могу безуспјешне остати, ако му на свагда верни останемо, и ако се међу собом пазимо и љубимо, ако међу собом братску, истинску љубав и слогу одржимо, јер је давно речено *„да слога и мале ствари подиже и унапређује, а неслога и велике руши и упропаштава“*. Будимо свагда готови под заставом Обреновића бранити огњиште и домовину нашу, а сложни и неустрашимо потражити све што је наше било; све што се нашим назвало, но што је данас у туђину.

Господ Бог, нека нам у здрављу и напредку са далеког пута поврати нашег младог господара књаза Милана међу верни му његов народ. Свевишњи нека закрили Србију и њеног владоаца од сваког зла, и нека га дуго и на многе године поживи на срећу народа свог и васцелог србства.

красним московским звоном, а по мишљењу другог, отац Кустодијев саветовао је неке поправке у латинској цркви, што се тиче украса спреда и споља, ради примене на православну.

По доручку, др-у Браунеру, у знак благодарности за његове трудове и усрдност при грађењу цркве, поднесен је био албум у плавој кадиви са сребрним оковом и руским надписом: *Доктору Браунеру од његових руских другова*. Он је на то одговорио срдачном беседом, у којој је изразио и чистоћу својих намера, и своју љубав ка Русима као браћи. Говораше и доктор Палацки; спомену старину, изрази своје пријатељство к Русима и обећа умрети таким Чехом. Беше речи и о томе, како је пре 25 година српски протојереј Стаматовић служио православу литургију словенски у Прагу, на пијаци Већеслава, немајући места, а сада се могу и Срби користити овом црквом. Друштво се разишло около пет часова, да се опет сакупи у 7½ у вече на концерат, који је дават у Мештанској беседи, у част руских гостију, на коме су присуствовали представници прашких и окружних општина, представници журналистике ит.д.

Концерат је тај испао да не може бити боље. На њему су певали и дошавши руски певци и певци од Чеха, који састављају постојани хор за руску цркву. Руски певци својим вештачким певањем и руским песмама узбудили су свеопшти ентузијазам. Певању се песме свију словенских народности, које су примљене с бурним пљескањем, и по потреби многе су се понављале. Кад се стадоше разлегати звуци народне одушевљавајуће химне „Кде домов миј“ — пише један чески лист — као и песма „Хеј Словени,“ сви присутни гости усташе са својих места с громким усклицима „Слава“ и „Многа љета,“ пријатељски стежући један другом руку и љубећи се у знак братске сазе.

Прекосутра 6-ог (18.) Августа, на дан рођења аустријског императора биће у новој православној цркви потпуно торжанствено мољење о његовом здрављу. Извештај о том штампан је у свима прашким новинама. Руски певци остаће још овде и певаће тога дана.

Нешто о црквеним рачунима.

Помажући неписменим туторима у склапању рачуна црквени скоро 16 година наишао сам на једну препреку, која овај посао јако отешчава.

Да би ова препрека одклоњена била и да би склапање рачуна црквени колико толико олакшано било, ја сматрам за дужност из-

нети на јавност саму ову препреку, и предложити јеан начин, по ком би се по мом мишљењу то поправити могло.

Препрека ова састоји се у форми „дневника“ рачунске књиге црквене, која се неслаже са главним изводом годишњег примања и издавања.

Тако у дневник се уписују сви предмети прихода црквеног у једну рубрику једно под друго редом, па се сви уједно и сумирају, као што се и расход бележи; — а у главном изводу тражи се, да се појединог рода приход и расход засебно означи, па кад се сви родови прихода и расхода у засебним партијама означе, онда да се и укупно сумирају, од чега пронађена цифра мора бити равна цифри дневника.

Сад питање је како ће се из дневника издвојити поједини родови прихода, и сваки род у једну партију у извод означити, кад је дневник укупно вођен, и кад поједини родови прихода црквеног немају своје рубрике, него су завођени једно под друго, редом?

Кој није радио овај посао рећи ће да је то врло лака ствар; — али ко је радио, и кој је гледао да га изradi како се иште, тај ће признати, да севелика мука има око тога, док се поједини родови прихода и расхода црквеног скупе, и сваки род у своју партију одвоји.

При овом послу морају најпослед двојица радити за 3—4 дана. Један мора узети дневник, и редом тражити једног рода приход, и казивати нумеру дневника и суму, поједини добитака једног рода. Други мора узети перо и артију, и пажљиво бележити сваки род прихода у засебну рубрику. Овако се мора претурити дневник од краја до краја за једног рода приход: затим се почне од почетка тражити другог рода приход, док се опет цео дневник непрегледа; и тако колико родова прихода црквеног има, толико се пут дневник мота прегледати. Често се догађа при овом раду, да се нека цифра изостави или двапут забележи, и кад се то деси, онда сабрана сума у главном изводу неможе да се изједначи са сумом дневника, и зато мора да се сав рад изнова повтори те да се нађе гди је погрешка учињена па ако се погрешка одма не пронађе на овај начин, онда се сумира дневник, те да се види да није погрешно он сумиран први пут. И тако док се све доведе у ред како треба, имају се грдне муке.

Да би дакле у некојико ови мука нестале, и да би колико толико склапање рачуна црквени свештенству и туторима олакшано било, ја предлажем, измену рачунске књиге „дневника“, која треба да буде уређена по нижеозначеној форми.

красним *московским* звоном, а по мишљењу другог, отац Кустодијев саветовао је неке поправке у латинској цркви, што се тиче украса спреда и споља, ради примене на православну.

По доручку, др-у Браунеру, у знак благодарности за његове трудове и усрдност при грађењу цркве, поднесен је био албум у плавој кадњи са сребрним оковом и руским надписом: *Доктору Браунеру од његових руских другова*. Он је на то одговорио срдачном беседом, у којој је изразио и чистоћу својих намера, и своју љубав ка Русима као браћи. Говораше и доктор Палацки; спомену старину, изрази своје пријатељство к Русима и обећа умрети таким Чехом. Беше речи и о томе, како је пре 25 година српски протојереј Стаматовић служио православну литурђију словенски у Прагу, на пијаци Већеслава, немајући места, а сада се могу и Срби користити овом црквом. Друштво се разишло около пет часова, да се опет сакупи у 7½ у вече на концерат, који је дават у Мештанској беседи, у част руских гостију, на коме су присуствовали представници прашких и окружних општина, представници журналистике ит.д.

Концерат је тај испао да не може бити боље. На њему су певали и дошавши руски певци и певци од Чеха, који састављају постојани хор за руску цркву. Руски певци својим вештачким певањем и руским песмама узбудили су свеопшти ентузијазам. Певању се песме свију словенских народности, које су примљене с бурним пљескањем, и по потреби многе су се понављале. Кад се стадоше разлегати звуци народне одушевљавајуће химне „*Кде домов миј*“ — пише један чески лист — као и песма „*Хеј Словени*“, сви присутни гости усташе са својих места с громким усклицима „*Слава*“ и „*Многа љета*“, пријатељски стежући један другом руку и љубећи се у знак братске свезе.“

Прекосутра 6-ог (18.) Августа, на дан рођења аустријског императора биће у новој православној цркви потпуно торжанствено мољење о његовом здрављу. Извештај о том штампан је у свима прашким новинама. Руски певци остаће још овде и певаће тога дана.

Нешто о црквеним рачунима.

Помажући неписменим туторима у склапању рачуна црквени скоро 16 година наишао сам на једну препреку, која овај посао јако отешчава.

Да би ова препрека одклоњена била и да би склапање рачуна црквени колико толико олакшано било, ја сматрам за дужност из-

нети на јавност саму ову препреку, и предложити један начин, по ком би се по мом мишљењу то поправити могло.

Препрека ова састоји се у форми „дневника“ рачунске књиге црквене, која се неслаже са главним изводом годишњег примања и издавања.

Тако у дневник се уписују сви предмети прихода црквеног у једну рубрику једно под друго редом, па се сви уједно и сумирају, као што се и расход бележи; — а у главном изводу тражи се, да се појединог рода приход и расход засебно означи, па кад се сви родови прихода и расхода у засебним партијама означе, онда да се и укупно сумирају, од чега пронађена цифра мора бити равна цифри дневника.

Сад питање је како ће се из дневника издвојити поједини родови прихода, и сваки род у једну партију у извод означити, кад је дневник укупно вођен, и кад поједини родови прихода црквеног немају своје рубрике, него су завођени једно под друго, редом?

Кој није радио овај посао рећи ће да је то врло лака ствар; — али ко је радио, и кој је гледао да га изради како се иште, тај ће признати, да севелика мука има око тога, док се поједини родови прихода и расхода црквеног сугупе, и сваки род у своју партију одвоји.

При овом послу морају најпосле двојица радити за 3—4 дана. Један мора узети дневник, и редом тражити једног рода приход, и казивати нумеру дневника и суму, поједини добитака једног рода. Други мора узети перо и артију, и пажљиво бележити сваки род прихода у засебну рубрику. Овако се мора претурити дневник од краја до краја за једног рода приход: затим се почне од почетка тражити другог рода приход, док се опет цео дневник непрегледа; и тако колико родова прихода црквеног има, толико се пут дневник мота прегледати. Често се догађа при овом раду, да се нека цифра изостави или двапут забележи, и кад се то деси, онда сабрана сума у главном изводу неможе да се изједначи са сумом дневника, и зато мора да се сав рад изнова повтори те да се нађе гди је погрешка учињена па ако се погрешка одма не пронађе на овај начин, онда се сумира дневник, те да се види да није погрешно он сумиран први пут. И тако док се све доведе у ред како треба, имају се грдне муке.

Да би дакле у некојкој овој мука нестала, и да би колико толико склапање рачуна црквени свештенству и таторима олакшано било, ја предлажем, измену рачунске књиге „дневника“, која треба да буде уређена по нижеозначеној форми.

П р и м а њ е.

№	Год. и мес.	дан	од кога	И з а ш т о															
				све- те	зво- но	кр- ште.	вен- чање.	по- клон	бар- јак	ареп- да	Скупа сума								
				ч а р ш и с к и							ч а р ш и с к и								
гр. п.	гр. п.	гр. п.	гр. п.	гр. п.	гроша	п.	гр. п.	гр. п.	гроша	пар.									
1	1874. Новембра	10	Од Пауна Николића из Кушиљева	10	10	4	—	2	—	16	—	—	—	—	—	44	—		
2	"	15	Од Н. Н.	—	—	—	—	—	—	—	—	115	20	—	—	—	—	191	30

Тако исто и издавање.

Када би се по овој форми дневник за рачуновдство црквено установио, чини ми се да би се склапање рачуна јако олакшало, јер неби било нужно све родове прихода црквеног неколико пута прегледати тражећи једног рода приход, нашто на овај начин сваки род прихода стоји у својој рубрики, одакле га само треба испитати. Осим тога овака форма дневника боља би била и за власт, која прегледа рачуне црквене, јер би свагда и у свако време могла видети приход поједини родова црквене економије, као што би много лакше сравнити могла главни извод рачуна црквеног са дневником касе, у коме је приход подељен на партије, као што је и извод рачуна. Напоследку када би се по овој форми дневник устројио, мање би потребовало текући бројева, пошто на овај начин под једним бројем могу бити заведени неколико добитака, што у садањем дневнику неможе бити; — а одтуд сљедује да би мање труда како при вођењу дневника, тако и при склапању рачуна потребовало, као што би се и погрешке, по овој форми лако пронаћи могле.

10. Августа 1874. год.
у Кушиљеву

Милан Радивојевић,
св. кушиљевачки.

Н Е К Р О Л О Г.

Никодим Петровић свештеник и професор Богословије београдске после дугог боловања престајив се у вечност 30 ов. м. у 34-тој години свога живота. Опело, које му је чињено у вазнесенској цркви, извршио је г. митрополит са многобројним свештенством. На опелу говорно је покојнику беседу ректор Богословије г. прота Јаков Павловић, у којој је достојно оценио рад и живот овог врлог свештеника и професора. Покојник је оставио жену са петоро нејаке дечице. Његови земни остатци у пратњи многобројне публике од свју редова предати су 31 ов. м. матери земљи. Нека му буде лака земља у коју је легао, а ми ћемо другом приликом рећи коју више о краткој али племенитој радњи овог врлог друга и радника нашег на пољу просвете и духовне књижевности наше.

У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ.